

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії **Фінагєєва Інна Олександрівна**,
1985 року народження, громадянка України

освіта вища: у **2007** році закінчила **Київський національний університету внутрішніх справ за спеціальністю «Правознавство»**.

На сьогодні – суддя Києво-Святошинського районного суду.

З серпня 2023 року аспірант кафедри цивільно-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології **Національної академії внутрішніх справ**, виконала акредитовану освітньо-наукову програму **Національної академії внутрішніх справ**.

Разова спеціалізована вчена рада утворена наказом **Національної академії внутрішніх справ** від «02» січня 2026 року № 4, у складі:

Голови разової
спеціалізованої вченої
ради -

Ганни Чурпіти, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри цивільного права та процесу Національної академії внутрішніх справ.

Рецензентів -

Валентини Мироненко, кандидата юридичних наук, професора, доцента кафедри цивільного права та процесу Національної академії внутрішніх справ;

Лесі Шаповал, кандидата юридичних наук, доцента, доцента кафедри цивільного права та процесу Національної академії внутрішніх справ.

Офіційних опонентів -

Лариси Красицької, доктора юридичних наук, професора, завідувача відділом науково-правових експертиз Інституту правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії наук України;

Віталія Кучера, кандидата юридичних наук, доцента, завідувача кафедри загальноправових дисциплін факультету № 1 (з підготовки фахівців для органів досудового розслідування Національної поліції України) Львівського державного університету внутрішніх справ.

на засіданні «25» лютого 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань «Право» **Фінагєєвій Інні Олександрівні** на підставі публічного захисту дисертації «**Інститут опіки та піклування в сучасному приватному праві**» за спеціальністю 081 «Право».

Дисертацію виконано в **Національній академії внутрішніх справ, МВС України, м. Київ**.

Науковий керівник – **Василь Гопанчук**, кандидат юридичних наук, професор, професор кафедри цивільно-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. До найважливіших положень, що містять наукову новизну, слід віднести такі:

вперше встановлено, що під правовим режимом майна осіб, над якими встановлену опіку чи піклування, слід розуміти режим зі спеціальним статусом, поширений на визначене коло учасників (опікун, піклувальник – підопічний) та види правових відносин (виключно майнові), яким закріплено основні повноваження зобов'язаних осіб, встановлено прямі заборони щодо дій опікунів, піклувальників, а також передбачено можливість втручання держави до майнової сфери підопічного за наявності певних для того обставин;

вперше доведено, що з метою оптимізації інституту опіки та піклування, необхідно передбачити правові норми щодо можливості зміни форм влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, здатних правильно, швидко та дієво реагувати на поточні запити суспільства; надання постійної консультативної підтримки спеціалістів; визначення мотивації опікунів, піклувальників, прийомних вихователів; систему стимулювання осіб, які виконують опікунські повноваження; розширення способів доведення інформації про зміни галузевого законодавства тощо;

вперше з'ясовано правову природу та розмежовано поняття «патронаж» та «патронат»: під «патронатом» слід розуміти тимчасову форму влаштування дитини, яка перебуває у складних життєвих обставинах, і у зв'язку з цим потребує виховання, утримання та реабілітації та видом правової допомоги обмежено дієздатним та недієздатним фізичним особам і є інститутом цивільного та сімейного права; під «патронажем» слід розуміти вид надання допомоги дієздатній фізичній особі, яка за станом фізичного здоров'я потребує медичного, побутового, іншого подібного догляду і є інститутом права соціального забезпечення;

вперше встановлено співвідношення опіки та піклування над дітьми-сиротами та дітьми, позбавленими батьківського піклування з такими суміжними правовими категоріями, як прийомна сім'я, дитячий будинок сімейного типу, патронат та визначено їх спільні риси (створення дитині належних умов виховання, всебічного фізичного, духовного та морального розвитку) та відмінні риси (правовий статус підопічних дітей; строки перебування дитини в сім'ї; способи утримання дітей; виконання обов'язків як виду професійної діяльності, який зараховується до загального трудового стажу; залучення до роботи з сім'ями та дітьми фахових спеціалістів; надання послуг з догляду за участю членів сім'ї прийомного вихователя;

вперше обґрунтовано, що використання опіки чи піклування з корисливою метою на шкоду підопічному в умовах надзвичайного чи воєнного стану, слід вважати кваліфікуючою ознакою кримінального правопорушення, що передбачає застосування більш суворої санкції відповідальності.

За своїм змістом дисертація відповідає вимогам Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами), Вимогам до оформлення дисертації, затверджених наказом міністерства освіти та науки

України від 12 січня 2017 року № 40 (зі змінами) та Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами).

Здобувачка має 10 наукових праць, серед яких чотири наукові статті – у виданнях, включених МОН України до переліку наукових фахових з юридичних наук та шість тез наукових доповідей на науково-практичних заходах.

У наукових публікаціях у повній мірі обґрунтовуються отримані наукові результати відповідно до поставленої мети:

1. Фінагеева І.О. Професійні (замінні) сім'ї, як форма опіки та піклування над дітьми-сиротами, дітьми, позбавленими батьківського піклування та дітьми, які опинилися в складних життєвих обставинах. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2025. № 3 (33). С. 671–682. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-3\(33\)-671-681](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-3(33)-671-681)

2. Фінагеева І.О. С. Роль органів опіки та піклування у призначенні опікунів (піклувальників) для недієздатних та обмежено дієздатних фізичних осіб: проблеми правозастосування. *Наука і техніка сьогодні*. 2025. №3. С. 240–252. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-3\(44\)-240-252](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-3(44)-240-252)

3. Фінагеева І.О. Патронат як форма опіки та піклування над дітьми, які перебувають у складних життєвих обставинах. *Науковий вісник Ужгородського Національного університету*. 2025. Вип. 90. Ч. 2. С. 217–223. DOI: <https://doi.org/10.24144/2307-3322.2025.90.2.31>

4. Фінагеева І.О. Опіка та піклування: питання суб'єктного складу. *Наукові інновації та передові технології*. 2025. № 9 (49). С. 1120–1130. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-9\(49\)-1120-1130](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-9(49)-1120-1130)

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради, присутні на захисті фахівці:

Офіційний опонент – доктор юридичних наук, професор **Красицька Лариса Василівна**, завідувач відділом науково-правових експертиз Інституту правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії наук України, виступила без зауважень;

Офіційний опонент – кандидат юридичних наук, доцент **Кучер Віталій Орестович**, завідувач кафедри загальноправових дисциплін факультету № 1 (з підготовки фахівців для органів досудового розслідування Національної поліції України) Львівського державного університету внутрішніх справ, звернув увагу на необхідності розкриття питання: історіографії інституту опіки та піклування; статусу опікуна чи піклувальника у приватних відносинах; захист майнових прав осіб;

Рецензент – кандидат юридичних наук, професор **Мироненко Валентина Петрівна**, доцент кафедри цивільного права та процесу Національної академії внутрішніх справ, виступила без зауважень;

Рецензент – кандидат юридичних наук, доцент **Шаповал Леся Іванівна**, доцент кафедри цивільного права та процесу Національної академії внутрішніх справ, виступила без зауважень;

Голова ради – доктор юридичних наук, професор **Чурпіта Ганна Вікторівна**, професор кафедри цивільного права та процесу Національної академії внутрішніх справ, висловила наступні зауваження: по перше, поза увагою залишився інститут опіки над майном особи, яка була визнана безвісно відсутньою; по друге, щодо дефініції «юридичний стан», якого в юридичній термінології не існує; по третє, надмірна увага приділена порівнянню інституту опіки та піклування із суміжними правовими категоріями; по четверте, у роботі відсутнє питання процесуального порядку розгляду судових справ щодо визнання особи недієздатною або обмежено дієздатною.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Фінагєєвій Інні Олександрівні** ступінь доктора філософії з галузі знань «Право» за спеціальністю **081 «Право»**

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова
разової спеціалізованої вченої ради

Ганна ЧУРПІТА